

Til ordfører Anne Lindboe

Privat forslag fra Geir Lippestad (PS) om at ingen unge mennesker med kronisk sykdom skal plasseres på sykehjem eller annen institusjon mot sin vilje

Viser til punkt 8 i reglement for Oslo bystyre, hvor det blant annet står følgende: «Medlem av bystyret kan fremme private forslag til bystyret. Forslaget må bare omhandle én sak og gjelde saker som naturlig hører inn under bystyrets ansvarsområde. Forslag kan ikke stilles til saker som ligger til behandling i bystyrets organer, har samme innhold som et forslag som ennå ikke er behandlet eller som tidligere er behandlet i et av bystyrets utvalg i samme bystyreperiode uten å ha fått nødvendig tilslutning.»

Bakgrunn for forslaget

Flere unge mennesker med kronisk sykdom er utsatt for grove rettighetsbrudd gjennom tvangsplassering på sykehjem eller annen institusjonslignende bolig mot sin egen vilje.

I NRK kunne vi 08.09.2022 lese om ME-syke Aurora Leigh Kobernus på 25 år som, i likhet med flere andre unge mennesker, var tvangsplassert på sykehjem mot sin egen vilje. Unge mennesker med kronisk sykdom som blir plassert på sykehjem mot sin egen vilje fratras grunnleggende rettigheter og muligheten til å bestemme over sitt eget liv.

Selv om Aurora, etter 15 måneder tvangsplassert mot sin vilje, nå er ute av sykehjem viser saken med all tydelighet behovet for systemendring. Mennesker med nevrologiske lidelser som ME, MS og progredierende sykdommer må få et faglig godt og helsefremmende behandlingstilbud.

Et annet avgjørende moment for å gi unge med kronisk sykdom eller nedsatt funksjonsevne mulighet til å delta i samfunnet fremfor å være sperret inne på sykehjem eller annen institusjonslignende bolig, er å innvilge tilstrekkelig med BPA-timer.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er et viktig likestillingsverktøy, som skal være med på å sørge for at de av oss med nedsatt funksjonsevne får de samme mulighetene til å delta i samfunnet som resten av befolkningen.

I Sak 277 - Privat forslag fra Hassan Nawaz (H) av 31.10.2022, vedtok bystyret blant annet følgende: «Bystyret ber byrådet etablere en ordning med sentral bestillerenhet for BPA på området til Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester. Ordningen skal gjelde i en prøveperiode på to år.»

Arbeidet med etableringen av en sentral bestillerenhet for BPA er avgjørende for funksjonshemmedes likestilling i Oslo. I Auroras tilfelle fikk hun ikke innvilget tilstrekkelig med assistanse-timer. For å få unge med kronisk sykdom eller nedsatt funksjonsevne ut av sykehjem må det innvilges tilstrekkelig med BPA-timer ut fra det reelle assistansebehovet. Kompetanse om BPA-regelverket, rundskrivet fra 2015 og CRPD hos saksbehandlere er avgjørende.

I notat nr. 16/24 fremkommer det at tall fra Sykehjemsetaten viser at det per september 2023 var 23 personer under 50 år med korttidsplass på sykehjem i Oslo. Dette utgjør en tydelig økning fra september 2022, da tallet var 15. Byråden har senere uttalt at dette tallet som ble oppgitt i notat nr. 16/24 ikke medfører riktighet. Oppdaterte tall er etterspurt i spørsmål 21/2024.

I tillegg til disse innrapporterte tallene er det en bekymring at noen av de som takker ja til kort- eller langtidsopphold på sykehjem gjør det fordi de frykter at alternativet er å ikke ha noen tjenester. I så fall er det ikke reelt at man er på sykehjem frivillig. God informasjon om rettigheter er avgjørende.

Da tallet 15 ble rapportert i 2022 ba Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon Oslo om tall fra hver bydel. Ullern rapporterte om 0. Samtidig som en visste at Aurora var på korttidsopphold mot sin vilje på Ullern helsehus. Det kan gi inntrykk av at det har vært en underrapportering om antallet unge som er på sykehjem eller annen institusjon mot sin egen vilje.

Etter Partiet Sentrums syn kan ikke det å plassere unge mennesker med kronisk sykdom på sykehjem mot sin vilje normaliseres, fremfor å gi et helsefremmende og godt behandlingstilbud og innvilge tilstrekkelig med BPA-timer.

Forslag

Med denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

1. Bystyret ber byrådet sørge for at ingen mennesker plasseres på sykehjem eller annen institusjonslignende bolig mot sin vilje.
2. Bystyret ber byrådet sørge for at alle som tilbys sykehjems plass har mottatt informasjon om andre alternative løsninger man har rett på.
3. Bystyret ber byrådet i samarbeid med bydelene gjennomføre en kartlegging av både det eksisterende behandlingstilbudet og behovet for ytterligere behandlingstilbud for Oslos innbyggere med nevrologiske lidelser slik som alvorlig grad av ME, MS og progredierende sykdommer.
4. Bystyret ber byrådet i utarbeidelsen av en prøveordning med en sentral bestillerenhet for BPA vektlegge at BPA skal være et reelt likestillingsverktøy på alle arenaer for de av Oslos innbyggere som har et assistansebehov.
5. Bystyret ber byrådet i utarbeidelsen av en prøveordning med en sentral bestillerenhet for BPA sikre at saksbehandlerne har tilstrekkelig kompetanse om BPA-regelverket, rundskrivet fra 2015 og CRPD.